

OBVESTILO O VARSTVU SADOVNJAKOV

Datum: 4. 6. 2019

Številka: 11

Zgodnje sorte jablan so na večini lokacij SV Slovenije dosegle fenološko fazo: BBCH 73 – 74 (sekundarno odpadanje plodičev – premer plodičev večji od 40 mm).

V času zadnjih padavin smo na lovilcu askospor **jablanovega škrlupa** zabeležili minimalno število askospor. V nasadih jablan se je po naših opažanjih lanskoletno odpadlo listje že razgradilo, zato menimo, da je nevarnost primarnih okužb v nasadih ob prihajajočih padavinah minimalna oz. ni več mogoča.

Za naslednje škropljenje proti **jablanovemu škrlupu** priporočamo uporabo enega od kontaktnih ali površinskih fungicidov: aktivna snov (a.s.) kaptan (**Merpan 80 WDG**-1,88 kg/ha, **Orthocide 80 WG** – 2 kg/ha, **Scab 80 WG** – 1,9 kg/ha, **Scab 480 SC** – 3,13 L/ha), mankozeb (**Avtar 75 NT**, **Dithane Dg neotec**, **Dithane M-45**, **Manfil 75 WG**, **Manfil 80 WP**, **Manfil plus 75 WG**, **Mankoz 75 WG**, **Pinozeb M 45** – vsi 2 kg/ha ali **Penncozeb 75 DG** – 2,0-2,5 kg/ha), a.s. metiram (**Polyram DF** – 2 kg/ha), propineb (**Antracol**, **Antracol WG 70** – 2 kg/ha, zaloge v uporabi do 22.6.2019) ali pripravkov na osnovi ditianona (**Delan 700 WG** – 0,75 kg/ha, **Delan pro** – 2,5 L/ha)) ali dodina (**Syllit 400 SC** – 1,9 L/ha, **Syllit 544 SC** – 1,4 L/ha (Sredstva Syllit se ne sme mešati z močljivimi žvepli, bordojsko brozgo, s sredstvi, ki vsebujejo aktivne snovi kaptan, fenoksikarb, cink ali baker, apno, s sredstvi alkalne pH reakcije ter foliarnimi gnojili na osnovi morskih alg, cinka ali bakra. O možnostih mešanja z drugimi fitofarmaceutskimi sredstvi se je treba posvetovati z imetnikom registracije oziroma zastopnikom)).

V nasadih, kjer škrlupa ni opaziti, lahko presledke med škropljenji podaljšate na 10 do 14 dni ob upoštevanju vremenske napovedi (opraviti škropljenje pred obilnim dežjem) ter količine padavin, zaradi spiranja kontaktne obloge. V primeru, da je po opravljenem škropljenju padlo 20-30 mm padavin smatramo, da je potrebno škropljenje pred naslednjimi napovedanimi padavinami ponoviti.

Po izkušnjah iz tujine v nasadih s sortami, občutljivimi na pozni škrlup, kjer je vidnih okužb s škrlupom po končanem obdobju primarnih okužb **malo** (pod 2 % poganjkov s pegami škrlupa na listju), je poleg zgoraj naštetih faktorjev, ki vplivajo na razmik med škropljenji, potrebno upoštevati še dolžino obdobja, ko je listje mokro. Zaradi preprečevanja poznih okužb s škrlupom na plodovih le-ti ne smejo biti nezaščiteni s fungicidno oblogo, če je listje mokro več kot 48 ur.

V nasadih, kjer je pojav škrlupa večji, je nevarnost okužb na plodovih velika že, če je listje mokro vsaj 10 ur.

Nevarnost okužb z **jablanovo pepelovko** še ni minila, zato v tistih nasadih, kjer prevladujejo sorte, ki so občutljive na jablanovo pepelovko (idared, jonagold...), priporočamo dodajanje enega izmed pripravkov na osnovi močljivega žvepla, kot so: **Cosan**, **Kumulus DF**, **Microthiol special**, **Pepelin**, **Thiovit jet** ali **Vindex 80 WG**. Priporočamo, da je najvišji odmerek za žvepla 3 kg/ha. **Pri temperaturah zraka nad 28°C je pri uporabi žvepel potrebna previdnost zaradi možnega pojava fitotoksičnosti.**

V nasadih, kjer je jablanova pepelovka močno prisotna, priporočamo namesto žvepljenih uporabo pripravkov: **Luna experience** (0,25 L/m višine krošnje, maks. 0,75 L/ha), **Sercadis** (0,25 L/ha), **Sercadis plus** (0,72 L/ha, (Sercadis in Sercadis plus imata delovanje tudi na jablanov škrlup)), **Stroby WG** (0,2 kg/ha), **Zato WG**, **Flint** (0,15 kg/ha) ali **Tercel** (2,5 kg/ha) ali **Topas 100 EC** (0,5 l/ha) ali **Topaze** (0,5 l/ha) ali **Zato plus** v odmerku 0,625 kg/m višine krošnje oz. maks. 1,9 kg/ha.

Ulovi metuljkov **jabolčnega zavijača** na feromonske vabe so se zaradi višjih temperatur nekoliko povečali. V zadnjih dneh smo na opazovanih lokacijah zabeležili večerne temperature nad 15°C, kar pomeni, da je jabolčni zavijač pričel z odlaganjem jajčec. Med 5. in 10. majem bo optimalni termin za uporabo pripravkov **Insegar 25 WG** (0,6 kg/ha) ali **Harpun** (1 L/ha), ki kažeta delovanje na jajčeca, medtem ko bo od sredine prihodnjega tedna mogoče uporabiti tudi pripravek **Coragen** (18 ml/hL, pri čemer najvišji dovoljeni odmerek ne sme presežati 270 ml/ha), ki deluje tako na jajčeca, kot tudi na izlegle gosnice.

V nasadih, kjer je v preteklih letih jabolčni zavijač povzročal veliko škodo, priporočamo redno dodajanje polovičnega odmerka virusnega pripravka **Madex max** ali **Carpovirusine**, ki povzroča fiziološko oslabitev populacije jabolčnega zavijača.

V zadnjih dneh opažamo izleganje ličink **rdeče sadne pršice** iz poletnih jajčec. Priporočamo, da v tem tednu natančno kontrolirate izleganje ter se odločite za škropljenje šele, ko bo večina ličink izleženih iz poletnih jajčec.

V tistih nasadih, kjer bo prag škodljivosti (4-5 pršic na list) presežen, lahko sadjarji uporabijo pripravek **Envidor SC 240** (0,6 l/ha) ali **Kanemite SC** ali **Koromite** ali **Milbeknock** (0,625 l/ha na 1 m višine krošnje, upoštevati omejitve v navodilu za uporabo) ali **Masai** (0,5 kg/ha) ali **Nissorrun** (0,33 kg/ha na 1m višine krošnje, pri čemer največji skupni odmerek sredstva pri enem tretiranju ne sme preseči 1 kg/ha.) ali **Vertimec pro** v 1,125 l/ha (Sredstvu se lahko doda sredstvo na podlagi *parafinskega olja* v 0,3 % koncentraciji.).

Opozarjamo še na redno spremljanje populacije **listnih uši** in **krvave uši** ter ob preseženem pragu škodljivosti njihovo zatiranje z enim od dovoljenih insekticidov.

V primeru **neurij s točo** priporočamo v nasadih uporabo pripravkov, ki vsebujejo aktivno snov kaptan: **Merpan 80 WDG**, **Orthocide 80 WG**, **Scab 80 WG** ali **Scab 480 SC**.

Opozarjamo na redno spremljanje pojava **hruševega ožiga**. Potrebno je pregledovati nasade jablan, predvsem mlade nasade, ki dolgo pocvetajo (simptomi; sušenje in venenje poganjkov ter mladih plodičev, ter pojav simptomov na tistih drevesih, kjer se je hrušev ožig pojavil že v preteklih letih). Prav tako bodite pozorni tudi na pojav simptomov pri okrasnih rastlinah (panešplja, ognjeni trn, jerebika, šmarna hrušica, glog). Ob pojavu bolezni lahko obvestite fitosanitarno inšpekcijo ali javno službo za varstvo rastlin (Kmetijsko gozdarski zavod Maribor; 02/228 49 34).

Pri izbiri posameznega pripravka upoštevajte omejitve glede skupnega števila škropljenj, ki so navedena v navodilih za uporabo oz. v tehnoloških navodilih integrirane pridelave.

Pred uporabo posameznih pripravkov je potrebno prebrati in upoštevati navodila za uporabo, zaradi nevarnosti posameznih pripravkov za čebele in predpisanih razdalj od voda I. in II. reda. V primeru uporabe sredstev, nevarnih za čebele, je potrebno cvetočo podrast pokositi in škropljenje opraviti v večernem ali nočnem času, ko so čebele v panjih.